

Wojna w Ukrainie, podobnie jak wcześniejsza aneksja Krymu, pokazała, że konflikty geopolityczne mogą mieć bezpośredni wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Głównym celem projektu jest określenie, czy i w jaki sposób różnorodność narodowościowa w zarządach firm przekłada się na poziom ryzyka w firmach działających w krajach graniczących z obszarem konfliktu – takich jak Polska, kraje bałtyckie i Finlandia. Inspiracją do badań stała się wojna w Ukrainie, która radykalnie zmieniła krajobraz polityczny i gospodarczy Europy Środkowo-Wschodniej.

Badacze koncentrują się na dwóch głównych elementach: różnorodności narodowościowej w zarządach firm oraz strukturze własności (czy firma jest państwowa, prywatna czy zagraniczna). Dotychczasowe badania sugerowały, że różnorodne zespoły zarządzające mogą przynosić korzyści, takie jak większa innowacyjność czy lepsze zrozumienie rynków międzynarodowych. Jednak w sytuacjach kryzysowych, takich jak wojna, różnice kulturowe mogą utrudniać podejmowanie decyzji i zwiększać ryzyko błędów.

Projekt obejmuje analizę danych z lat 2010–2024 i opiera się na informacjach o składach zarządów, strukturze własności oraz wynikach finansowych firm notowanych na giełdach. Dzięki temu możliwe będzie sprawdzenie, czy i w jakim stopniu różnorodność narodowościowa w zarządach firm (obecność osób różnych narodowości) wpływa na stabilność finansową przedsiębiorstw oraz ich podatność na ryzyko w czasie wojny. Szczególne znaczenie ma to w kontekście firm z udziałem zagranicznego kapitału, które jak pokazują wcześniejsze badania, mogą być bardziej narażone na niestabilność w sytuacjach geopolitycznych.

Dlaczego ten temat jest ważny? Współczesna gospodarka opiera się na powiązaniach międzynarodowych, coraz więcej firm działa ponad granicami i zatrudnia kadrę zarządzającą z różnych krajów. Choć taka różnorodność bywa zaletą, w sytuacjach niestabilności może prowadzić do konfliktów decyzyjnych, nieporozumień kulturowych lub braku odpowiedniego wycucia lokalnego kontekstu. Projekt ten ma na celu zweryfikowanie, czy w regionach granicznych, w czasie rzeczywistego kryzysu, różnorodność w zarządzie pomaga, czy wręcz przeciwnie, zwiększa ryzyko działalności.

Głównym wkładem tego projektu jest wypełnienie czterech kluczowych luk w istniejącej literaturze dotyczącej ładu korporacyjnego. Po pierwsze, większość badań dotyczących różnorodności składu zarządów przeprowadzana jest w stabilnych warunkach; niniejszy projekt jest jednym z pierwszych, które analizują skutki heterogeniczności narodowościowej w warunkach ekstremalnego napięcia geopolitycznego. Opierając się na wcześniejszym badaniu pilotażowym dotyczącym kryzysu krymskiego z 2014 r., rozszerza on analizę na pełnoskalową wolną (Ukraina 2022), oferując bardziej rygorystyczny i uogólniony test mechanizmów amplifikujących ryzyko. Po drugie, projekt wnosi wkład w niedostatecznie zbadany wymiar narodowości w różnorodności składu zarządów, który staje się coraz bardziej istotnym tematem w kontekście rosnącej deglobalizacji, nacjonalizmu gospodarczego i kontroli własności zagranicznej. Po trzecie, badanie poszerza teoretyczne zrozumienie ładu korporacyjnego w warunkach stresu poprzez zbadanie, w jaki sposób heterogeniczność narodowościowa składu zarządów oddziałuje na strukturę własnościową w szczególności własność zagraniczną i krajową, kształtując ryzyko przedsiębiorstwa. Po czwarte, skupiając się na firmach z Europy Środkowej i Wschodniej, regionu rzadko badanego w głównym nurcie badań nad ładem korporacyjnym, dostarcza ono nowych spostrzeżeń, które mają szersze zastosowanie w innych gospodarkach zarówno po transformacji, jak i gospodarkach wysokiego ryzyka. Oczekuje się, że wyniki badań będą miały wpływ zarówno na zrozumienie akademickie, jak i praktyczne podejmowanie decyzji w niestabilnych warunkach geopolitycznych.

Efektom badań będzie nie tylko lepsze zrozumienie, jak działa nadzór korporacyjny w warunkach geopolitycznego zagrożenia, ale również konkretne rekomendacje dla firm, inwestorów i regulatorów. Wyniki mogą mieć zastosowanie w planowaniu polityki kadrowej, procedurach oceny ryzyka i kształtowaniu przepisów dotyczących spółek działających w sektorach strategicznych. Projekt wpisuje się w szerszą debatę na temat obecności obcokrajowców w zarządach spółek i ich wpływu na bezpieczeństwo gospodarcze państw regionu.